

WARTO PRZECZYTAĆ

Brunon Hołyst

Recenzja książki Andrzeja Bałandynowicza, Probacja. Resocjalizacja z udziałem społeczeń- stwa, Warszawa 2006, Wydawnictwo „Prawo i Praktyka Gospodarcza”, s. 296

Książka profesora Andrzeja Bałandynowicza „Probacja. Resocjalizacja z udziałem społeczeństwa” stanowi kolejną cenną pozycję kryminologiczno-penitencjarną charakteryzującą się wnikliwym i rzetelnym podejściem do przedstawianych w niej zagadnień.

Myślą przewodnią książki jest wypracowanie teorii sprawiedliwego karnia w oparciu o zróżnicowany katalog środków penalnych. Modyfikacja środków karnych jest konieczna, jeśli pragniemy zwiększyć skuteczność oddziaływań na sprawców przestępstw. Odwołanie się w tej materii do rozwiązań proponowanych przez klasyczne prawo w dzisiejszej dobie przemian jest anachronizmem, przełom wieków obfituje w nowe trendy w dziedzinie resocjalizacji, zmieniające na zawsze pojęcia przestępczości i kryminologii.

Przestępstwo zostaje uznawane za wyraz porażki i dezorganizacji społeczeństwa, jak również samego sprawcy. Programy naprawcze budowane są w oparciu o podstawowe prawa człowieka, takie jak prawo do zachowania godności i autonomii. Autor zwraca też uwagę na znaczenie roli środowiska lokalnego i istniejących w nim więzi dla doprowadzenia przestępcy na właściwą drogę życia. Program resocjalizacji w oparciu o społeczeństwo stanowi alternatywę dla działań resocjalizacyjnych o charakterze instytucjonalnym (autor podkreśla tutaj znaczenie uczestniczącej obecności więźnia dla osiągnięcia poprawy). Profesor Bałandynowicz wskazuje na możliwość zapełnienia luki w prawie umiejscowionej między izolacją więzienną a probacją, która może zostać zapełniona systemem kar pośrednich: intensywną proba-

cją, karami pieniężnymi, wykonywaniem przymusowych prac społeczno-użytecznych, dozorem rezydencjonalnym, zastosowaniem monitoringu elektronicznego. Profesor Andrzej Bałandynowicz nie unika omawiania tzw. trudnych tematów, co szczególnie widoczne jest przy omawianiu zagadnień dotyczących wprowadzenia reform w zakresie stosowania kar średniej mocy.

Książkę autora cechuje interdyscyplinarne spojrzenie na zagadnienia związane z sensem kary kryminalnej, przedstawione analizy w tym zakresie cechuje wnikliwość oraz trafność, co jest zasługą wykorzystania niezwykle bogatej, wieloaspektowej literatury przedmiotu oraz przyjętych poprawnych założeń. Dużym walorem tej pozycji książkowej jest dokonanie analiz przy jednoczesnym uwzględnieniu czynników genetycznych i procesów rozwoju historycznego. Dzięki pogłębionemu ujęciu teoretyczno-metodologicznemu analizie aktualnych opracowań i profesjonalnych raportów profesor Bałandynowicz uzyskał interesujący obraz ewolucji, która dokonywała się w obszarze polityki kryminalnej na przestrzeni ostatniego stulecia.

Autor podjął również trud ukazania aktualnych rozwiązań dotyczących traktowania przestępców, ze szczególnym uwzględnieniem krajów Europy Zachodniej oraz Skandynawii. Osadzone zostały one na bazie różnorodnych teorii badań z zakresu tej tematyki z punktu widzenia ekonomicznego, socjologicznego, prawoznawczego, kryminologicznego oraz prawnokarnego, co również przemawia na korzyść niniejszej pracy.

Profesor Andrzej Bałandynowicz jest postacią znaną i cenioną w świecie naukowym (nie tylko polskim), jego kolejna książka zatytułowana „Probacja. Resocjalizacja z udziałem społeczeństwa” jeszcze raz ukazuje, że autor posiada nieprzeciętne uzdolnienia w dziedzinie nauk prawnych oraz jest wybitnym humanistą.

Analizowane w niniejszej książce zagadnienia nie są łatwymi rozważaniami gdyż autor przełamuje w nich występujący jeszcze w Polsce sposób myślenia, polegający na tym, że przestępstwa o tej samej wadze i osoby o zbliżonej karierze kryminalnej powinny być traktowane w identyczny sposób, rozszerzając swe rozważania zawarte w poprzedniej pracy pt. „Probacja. Wychowanie do wolności” o zagadnienia na temat funkcjonowania obozów dyscyplinujących i zastosowania monitoringu elektronicznego jako propozycji kar średniej mocy funkcjonujących w Stanach Zjednoczonych Ameryki.

Książka profesora Bałandynowicza odznacza się wysokimi walorami poznawczymi oraz naukowymi i w pełni zasługuje na możliwość przedstawienia zawartych w niej przemyśleń możliwie najszerszemu gronu specjalistów z zakresu więziennictwa (i nie tylko); jest również nieocenionym źródłem wiedzy dla studentów kształcących się w dziedzinie nauk takich jak resocjalizacja, praca socjalna, prawo czy socjologia i powinna zostać uznana za jedną z lektur obowiązkowych podczas studiowania powyższych kierunków.